

KONFERENCA RFD

KAKO PREVERITI UPRAVIČENJA PREJETIH POMOČI ZARADI DVIGA CEN ENERAGENTOV ?

Lidija Gošnjak, davčna svetovalka z licenco ZDSS

KONFERENCA RFD

VSEBINA PREDAVANJA :

- Pogoji upravičenja po Zakonu o ukrepih za omilitev posledic dviga cen energentov v gospodarstvu in kmetijstvu (ZUOPDCE)
- Pogoji upravičenja po Zakonu o pomoči gospodarstvu zaradi visokih povišanj cen električne energije in zemeljskega plina (ZPGVCEP)
- Kdaj pričnem s preverbo upravičenja za prejete pomoči?
- Kako preverim izpolnitev pogojev glede na vrsto pomoči?
- Kako izvedem vračilo pomoči?
- Računovodsko evidentiranje in obravnava neupravičenja delno ali celotne višine pomoči

KONFERENCA RFD

Pogoji upravičenja po Zakonu o ukrepih za omilitev posledic dviga cen energentov v gospodarstvu in kmetijstvu (ZUOPDCE)

UPRAVIČENEC DO POMOČI ZA GOSPODARSTVO (2.ČLEN)

PРАВNA ALI FIZIČNA OSEBA:

- registrirana v Republiki Sloveniji za opravljanje gospodarske dejavnosti najpozneje do 1. decembra 2021
 - »gospodarska dejavnost« je vsaka dejavnost, ki se opravlja proti plačilu na trgu (3. člen Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence – ZPOMK-1)
- ji bodo stroški energije (AOP 132, konto 402 pri fizičnih osebah) v letu 2022 glede na leto 2021 narasli za več kot 40 odstotkov
- upravičenec ni oseba, če je prejela pomoč iz naslova ukrepov za kmetijstvo po 8. členu ZUOPDCE

KONFERENCA RFD

Pogoji upravičenja po Zakonu o ukrepih za omilitev posledic dviga cen energentov v gospodarstvu in kmetijstvu (ZUOPDCE)

UPRAVIČENEC DO POMOČI NA PODROČJU KMETIJSTVA(8.ČLEN)

- je nosilec kmetijskega gospodarstva v skladu z Zakonom o kmetijstvu
- na dan uveljavitve odloka ne sme biti v osebni stečajni postopki, stečajni ali likvidaciji
- na dan uveljavitve odloka mora imeti poravnane vse zapadle davčne obveznosti in druge nedavčne obveznosti z zakonom oz. le-te ne smejo presegati 50 evrov
- mora imeti odprt TRR v skladu s 35. čl. Zakona o kmetijstvu
- če bodo stroški energije in stroški mineralnih gnojil v letu 2022 glede na leto 2021 narasli za **več kot 40 %**

KONFERENCA RFD

Pogoji upravičenja po Zakonu o ukrepih za omilitev posledic dviga cen energentov v gospodarstvu in kmetijstvu (ZUOPDCE)

UPRAVIČENEC DO POMOČI V ČEBELARSTVU(9.ČLEN)

- fizična ali pravna oseba, ki je na dan 5.3.2022 vpisana v centralni register čebelnjakov, v skladu s predpisom, ki ureja register čebelnjakov, kot odgovorna oseba za vzrejo čebel in je imela na dan 30. junija 2021 prijavljeno najmanj eno čebeljo družino
- na dan uveljavitve odloka ne sme biti v postopku insolventnosti
- na dan uveljavitve odloka mora imeti poravnane vse zapadle davčne obveznosti in druge nedavčne obveznosti z zakonom(ne smejo presegati 50€)
- mora imeti odprt TRR v skladu s 35. čl. Zakona o kmetijstvu
- če bodo stroški energije in stroški mineralnih gnojil v letu 2022 glede na leto 2021 narasli **za več kot 40 %**

KONFERENCA RFD

Pogoji upravičenja po Zakonu o pomoči gospodarstvu zaradi visokih povišanj cen električne energije in zemeljskega plina (ZPGVCEP)

PРАВNA ALI FIZIČNA OSEBA ALI GOSPODARSKA INTERESNA ZDRUŽENJA:

- po ZGD-1 ali Zakonu o zadrugah ali Zakonu o gospodarskih zbornicah ali Zakonu o reprezentativnosti sindikatov ali Zakonu o društvih ali po Zakonu o zavodih in opravljajo gospodarsko dejavnost v Republiki Sloveniji in so bile registrirane najpozneje do vključno 30. novembra 2021
- RAZEN tistih, ki so na dan 31.10.2022 imele kot glavno dejavnost registrirano v skupini K po SKD – finančne in zavarovalniške dejavnosti

KONFERENCA RFD

Pogoji upravičenja po Zakonu o pomoči gospodarstvu zaradi visokih povišanj cen električne energije in zemeljskega plina (ZPGVCEP)

še naslednji pogoji:

- ne sme biti začet stečajni postopek ali postopek likvidacije
- ne sme imeti neporavnanih dospelih davčnih obveznosti ter nepredloženih in neporavnanih obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjega leta v višini 1.000 evrov ali več
- od 1. septembra 2022 dalje ne spada med male odjemalce, kot jih določata 1. čl. Uredbe o določitvi cen zemeljskega plina iz plinskega sistema oz. 1. čl. Uredbe o določitvi cene električne energije
- ne sme cene svojih proizvodov ali storitev zaradi dviga cen električne energije in zemeljskega plina dvigniti za več kot 10 %

KONFERENCA RFD

Pogoji upravičenja po Zakonu o pomoči gospodarstvu zaradi visokih povišanj cen električne energije in zemeljskega plina (ZPGVCEP)

še pogoji:

- zanje ne veljajo sankcije, ki jih je sprejela Evropska unija zaradi ruske agresije nad Ukrajino
- ne sme od uveljavitve zakona (od 10. septembra 2022 dalje) izplačati dobička, nakupa lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev, izplačati nagrad poslovodstvu oz. dela plač za poslovno uspešnost poslovodstvu, izplačanih v letu 2022 oz. za leto 2022 (7.odst.10.člen)
- končni odjemalec električne energije in zemeljskega plina, ki mora razpolagati s količino in ceno porabljenega energenta

KONFERENCA RFD

Kdaj pričnem s preverbo upravičenja za prejete pomoči?

kot presoja oz. računovodska ocena ob zaključku leta oz. pri pripravi in sestavi letnih računovodskih izkazov 2022

-do spremembe računovodske ocene pride, ker se spremenijo dejstva in okoliščine od prvotnih, ki jih je podjetje upoštevalo pri merjenju sredstev in/ali obveznosti.

- Dokaz o namenski porabi dodeljene pomoči
- Dokaz o izpolnjevanju pogojev glede na dodeljeno vrste pomoči

KONFERENCA RFD

Kdaj pričnem s preverbo upravičenja za prejete pomoči?

če niso izvedena vsa merjenja oz. presoje ustreznosti postavk –
računovodska napaka:

- **opustitev ali napačna navedba postavk** v računovodskih izkazih za eno ali več obdobj
 - **neupoštevanja ali napačne uporabe informacij**, ki so bile na voljo ob sestavitvi oz. odobritvi računovodskih izkazov
 - Kako napako popraviti določa 5. točka okvira SRS Spremembe računovodskih ocen, spremembe računovodskih umeritev in popravki napak in/ali 5. člen MRS 8 Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake
- ugotovili ali je napaka pomembna za pošten prikaz finančnega položaja in uspešnosti poslovanja v luči bralca izkazov

KONFERENCA RFD

Kdaj pričnem s preverbo upravičenja za prejete pomoči?

popravek računovodske napake:

• računov. napaka je pomembna – preračun primerjalne računovodske izkaze
- napaka iz preteklega obdobja se popravi s preračunavanjem za nazaj (kot da do nje v preteklem obdobju sploh ne bi prišlo). Učinka popravkov se ne vključi v poslovni izid obdobja, v katerem je prišlo do odkritja napak, ampak se popravki izvedejo preko kapitala. Podjetje mora popraviti že predložene izkaze za preteklo obdobje na Ajpes, če so le ti bili predloženi za namen javne objave.

• računov. napaka ni pomembna – popravek v tekočem poslovnem letu

Učinke popravka napake se vključi v tekoči poslovni izid obdobja

KONFERENCA RFD

Kako preverim izpolnitev pogojev glede na vrsto pomoči?

I. POMOČI ZARADI DVIGA CEN ENERGETOV V GOSPODARSTVU IN KMETIJSTVU (ZUOPDCE)

Str. energije v letu 2022 so večji za več kot 40% glede na leto 2021

$((SE2022/SE2021)*100) - 100$

Izračun povečanja str. energije po formuli:

$$PSE = SE2022 - SE2021$$

pri čemer so:

PSE – povečanje stroškov energije

SE2022 – dejanski stroški energije v letu 2022

SE2021 – stroški energije v letu 2021

Upravičenec ni posloval celo leto

SE2021 = Stroški energije v letu 2021/število dni poslovanja * 365

KONFERENCA RFD

Kako preverim izpolnitev pogojev glede na vrsto pomoči?

I. POMOČI ZARADI DVIGA CEN ENERGETOV V GOSPODARSTVU IN KMETIJSTVU (ZUOPDCE)

Višina pomoči ne sme presegati 60% nastale škode upravičenca iz naslova zvišanja cen energentov in hkrati ne more presegati zneskov v evrih navedenih v tabeli 7.odst.2. čl.ZUOPDCE

Delež stroškov energije v poslovnih odhodkih							
Čisti prihodki od prodaje	Od 0 do 3 %	Od vključno 3 do 5 %	Od vključno 5 do 10 %	Od vključno 10 do 15 %	Od vključno 15 do 20 %	Od vključno 20 do 25 %	Od vključno 25 % dalje
do 10.000 EUR	30	40	50	60	70	80	100
od 10.001 EUR do 100.000 EUR	70	100	130	190	250	300	600
od 100.001 do 500.000 EUR	300	400	500	900	1.300	1.700	3.300
od 500.001 EUR do 1.000.000 EUR	800	1.000	1.500	2.700	4.000	4.700	8.000
Od 1.000.001 EUR do 5.000.000 EUR	2.500	3.500	4.700	8.600	9.500	14.000	25.000
od 5.000.001 EUR do 10.000.000 EUR	10.000	12.000	16.000	25.000	37.000	43.000	74.000
od 10.000.001 EUR do 20.000.000 EUR	20.000	25.000	30.000	70.000	90.000	120.000	150.000
od 20.000.001 EUR do 50.000.000 EUR	40.000	50.000	60.000	140.000	160.000	180.000	280.000
od 50.000.001 EUR do 100.000.000 EUR	90.000	115.000	138.000	250.000	440.000	500.000	600.000
nad 100.000.001 EUR	180.000	250.000	300.000	570.000	1.200.000	1.500.000	2.000.000

KONFERENCA RFD

Kako preverim izpolnitev pogojev glede na vrsto pomoči?

I. POMOČI ZARADI DVIGA CEN ENERGETOV V GOSPODARSTVU IN KMETIJSTVU (ZUOPDCE)

Delež stroškov energije v poslovnih odhodkih (DSE) se izračuna:

$$\text{DSE} = (\text{AOP132 oz. kto 402 pri fizičnih osebah/AOP127}) \times 100$$

NAJVIŠJA DOVOLJENA POMOČ predstavlja **najnižjega** od naslednjih zneskov:

- znesek izračunane škode kot PSE in VP v skladu s 3. in 4. členom Uredbe
- znesek razlike med izračunano škodo kot PSE in VP v skladu s 3. in 4. členom te uredbe in prejetimi drugimi javnimi sredstvi za odpravo škode v letu 2022 zaradi dviga cen energentov
- znesek izračunane pomoči glede na 5., 7. in 8. odst. 2. člena ZUOPDCE (glede na višino prihodkov od prodaje in delež stroškov energije v vseh poslovnih odhodkih v povezavi z zneski v preglednici)

KONFERENCA RFD

Kako preverim izpolnitev pogojev glede na vrsto pomoči?

II. POMOČI ZARADI VISOKIH POVIŠANJ CEN ELEKTRIČNE ENERGIJE IN ZEMELJSKEGA PLINA (ZPGVCEP)

Upravičenci so dejansko le tisti, ki so se jim cene na enoto električne energije in/ali zemeljskega plina v upravičenem obdobju (od 1. 6. 2002 do 31. 12. 2022) glede na referenčno obdobje (na leto 2021) najmanj podvojile

- preverimo mesečne upravičene stroške za mesec oktober 2022- december 2022 (oddali smo ocenjene podatke cene na enoto kot porabljene količine)

KONFERENCA RFD

Kako preverim izpolnitev pogojev glede na vrsto pomoči?

II. POMOČI ZARADI VISOKIH POVIŠANJ CEN ELEKTRIČNE ENERGIJE IN ZEMELJSKEGA PLINA (ZPGVCEP)

Upravičeni stroški se za posamezni mesec izračunajo po sledeči formuli:

$$US = (p(t) - p(\text{ref}) \times 2) \times q(t)$$

pri čemer je:

US = upravičen strošek v danem mesecu v upravičenem obdobju (v eurih)

q = porabljena količina, to je število enot električne energije oziroma zemeljskega plina, ki jih je upravičenec nabavil pri zunanjih dobaviteljih kot končni odjemalec (v MWh)

p = cena na enoto električne energije oz. zemeljskega plina, ki jo je plačal upravičenec (v eurih/MWh) in ne vključuje vračil davkov in dajatev

t = dani mesec v upravičenem obdobju

ref = referenčno obdobje od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2021

p(ref) = cena na enoto električne energije oziroma zemeljskega plina, ki jo je upravičenec plačal v povprečju v referenčnem obdobju od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2021 (v eurih/MWh) in ne vključuje vračil davkov in dajatev

KONFERENCA RFD

Kako preverim izpolnitev pogojev glede na vrsto pomoči?

II. POMOČI ZARADI VISOKIH POVIŠANJ CEN ELEKTRIČNE ENERGIJE IN ZEMELJSKEGA PLINA (ZPGVCEP)

skupna višina pomoči je seštevek vseh mesečnih višin pomoči upravičencu pri čemer na upravičenca ne sme presegati:

- pri **ENOSTAVNI POMOČI** - 500.000 € oz. 62.000 € na upravičenca dejavnega v primarni kmetijski proizvodnji in 75.000 € na upravičenca z dejavnostjo v sektorju ribištva in akvakulture. Višina pomoči lahko znaša največ 50 % upravičenih stroškov
- pri **POSEBNI POMOČI** - omejena na 2 milijona €. Višina pomoči lahko znaša največ 30 % upravičenih stroškov, pri čemer velja še dodatna omejitev, da je za izračun upravičenih stroškov od 1. 9.2022 dalje limitiran na največ 70 % porabe v enakem obdobju 2021
- Pri **POMOČI ZA ENERGETSKO INTENZIVNO PODJETJE** - omejena na 2 milijona € in mora imeti izgubo iz poslovanja – kazalnik EBITDA mora biti negativen. Višina pomoči na upravičenca ne sme presegati 50 % upravičenih stroškov in sme znašati največ 80 % izgub iz poslovanja upravičenca. Višina pomoči se lahko poveča na največ 70 % upravičenih stroškov in znaša največ 80 % izgub iz poslovanja za vse upravičence, ki so dejavni v sektorjih in podsektorjih, navedenih v 4. odst. 7. čl ZPGVCEP

KONFERENCA RFD

Kako preverim izpolnitev pogojev glede na vrsto pomoči?

II. POMOČI ZARADI VISOKIH POVIŠANJ CEN ELEKTRIČNE ENERGIJE IN ZEMELJSKEGA PLINA (ZPGVCEP)

Ne pozabiti preveriti, če sta se spremenila tudi osnovna pogoja predvsem:

- ali so se cene svojih proizvodov ali storitev zaradi dviga cen električne energije in zemeljskega plina dvignile za več kot 10 %
- ali je od uveljavitve zakona (od 10. septembra 2022 dalje) prišlo do izplačila dobička, nakupa lastnih delnic ali lastnih poslovnih deležev, izplačil nagrad poslovodstvu oz. dela plač za poslovno uspešnost poslovodstvu, izplačanih v letu 2022 oz. za leto 2022 (7.odst.10.člen)- odgovor tudi na vprašanje: kakšna izplačila se predvidevajo tudi v letu 2023?

KONFERENCA RFD

Kako izvedem vračilo pomoči?

I. POMOČI ZARADI DVIGA CEN ENERGETOV V GOSPODARSTVU IN KMETIJSTVU (ZUOPDCE)

postopek povračila pomoči, ko se ugotovi, da se je zahteval previsok znesek pomoči ali da ne izpolnjujemo pogojev za njeno pridobitev:

- o tem obvestiti FURS najpozneje do roka za predložitev obračuna davka od dohodkov pravnih oseb za leto 2022 oz. za obdobje, ki vključuje podatke za obdobje drugega polletja 2022, oziroma do roka za predložitev obračuna davka od dohodkov iz dejavnosti za leto 2022 oziroma do roka za predložitev končnega obračuna po prenehanju subjekta
- in vrniti znesek prejete pomoči v 30 dneh od vročitve odločbe

Če ni poplačila v 30 dnevnem roku se plačajo zamudne obresti po Zakonu o predpisani obrestni meri zamudnih obresti (do 31.12.2022 znašajo 8% letno - Ur.l.RS 90/2022) ter možnost prisilne izterjave oz. izvršbe po ZDavP-2

KONFERENCA RFD

Kako izvedem vračilo pomoči?

I. POMOČI ZARADI DVIGA CEN ENERGETOV V GOSPODARSTVU IN KMETIJSTVU (ZUOPDCE)

omogočeno obročno vračilo pomoči na osnovi zahtevka upravičenca

- v največ 6 mesečnih obrokih v obdobju 6 mesecev
- v času obročnega plačila se za odloženi znesek ne zaračunavajo obresti
- posledice zamude – ob neplačilu enega obroka zapadejo v plačilo vsi naslednji neplačani obroki

Nadzor bo izvajal FURS v letu 2023 v skladu z zakonom ZDavP-2.

KONFERENCA RFD

Kako izvedem vračilo pomoči?

II. POMOČI ZARADI VISOKIH POVIŠANJ CEN ELEKTRIČNE ENERGIJE IN ZEMELJSKEGA PLINA (ZPGVCEP)

postopek povračila pomoči, ko se ugotovi, da se je zahteval previsok znesek pomoči ali da ne izpolnjujemo pogojev za njeno pridobitev:

- o tem nemudoma oz. najkasneje do 15.01.2023 pisno obvesti pristojen organ- SPIRIT
- vrniti znesek prejete pomoči v 30 dneh od vročitve odločbe

Če ni poplačila v 30 dnevnom roku se plačajo zamudne obresti po Zakonu o predpisani obrestni meri zamudnih obresti (do 31.12.2022 znašajo 8% letno - Ur.l.RS 90/2022) ter možnost prisilne izterjave oz. izvršbe

KONFERENCA RFD

Kako izvedem vračilo pomoči?

II. POMOČI ZARADI VISOKIH POVIŠANJ CEN ELEKTRIČNE ENERGIJE IN ZEMELJSKEGA PLINA (ZPGVCEP)

pri nadzoru ugotovljeno, da je upravičenec predložil nepravilne ali neverodostojne podatke:

- nadzorni organ izda odločbo in naloži upravičencu, da vrne znesek neupravičene prejete pomoči v 30 dneh od vročitve odločbe
- se uvrsti na seznam neupravičenih prejemnikov pomoči po začasnem okviru in ni upravičen do nikakršnih izplačil po začasnem okviru, razen če dokaže, da nepravilnih ali neverodostojnih podatkov ni predložil naklepno

Če ni poplačila v 30 dnevnem roku se plačajo zamudne obresti po Zakonu o predpisani obrestni meri zamudnih obresti (do 31.12.2022 znašajo 8% letno - Ur.l.RS 90/2022) ter možnost prisilne izterjave oz. izvršbe

KONFERENCA RFD

Računovodsko evidentiranje in obravnava neupravičenja delno ali celotne višine pomoči

vse vrste pomoči so opredeljene kot **državna pomoč v obliki nepovratnih sredstev**

Državna pomoč opredeljena v **SRS 11.35 in MRS 20** – Obračunavanje državnih podpor in razkrivanje državne pomoči

SRS 11.35: “Državne podpore so zneski, ki jih dobi organizacija od države ali lokalne skupnosti neposredno iz proračuna, prek organov države ali lokalne skupnosti oziroma prek drugih uporabnikov proračunskih sredstev za določene namene.”

- računovodski standardi vsebinsko ločijo dve vrsti državnih pomoči, in sicer tiste, ki so vezane na prejeto sredstvo in tiste, ki so vezane na prihodke. Državna pomoč po ZPGVCEP spada med slednje, saj je namenjena pokrivanju (blaženju) stroškov električne energije in zemeljskega plina, ki so pri organizacijah (upravičencih) že nastali.

KONFERENCA RFD

Računovodsko evidentiranje in obravnava neupravičenja delno ali celotne višine pomoči

• upravičenec prejeta sredstva pripozna med poslovnimi prihodki in sicer na **kto 768 - Drugi prihodki, povezanimi poslovnimi učinki** (smiselno se uporabi Pojasnilo 1 k SRS 15 sprejeto 10.04.2020)

Zap.št.	vsebina	konto	V breme	V dobro
1	Prejem državne pomoči			
	-ostale kratkoročne terjatve	165	150.000	
	- drugi prihodki povezani s poslovnimi učinki	768		150.000
2	Prejem denarnih sredstev iz državne pomoči			
	- denarna sredstva na računih	110	150.000	
	- ostale kratkoročne terjatve	165		150.000
3	Ugotovitev neizpolnjevanja pogojev			
	-drugi prihodki povezani s poslovnimi učinki	768	150.000	
	- ostale kratkoročne poslovne obveznosti	285		150.000
4	Vračilo pomoči v letu 2023			
	- ostale kratkoročne poslovne obveznosti	285	150.000 (151.500 z obrestmi)	
	- denarna sredstva na računih	110		150.000 (151.500 z obrestmi)
5	Pripoznanje odhodkov za zakonite zamudne obresti			
	- odhodki iz drugih poslovnih obveznosti	746	1.500	
	- ostale kratkoročne poslovne obveznosti	285		1.500

KONFERENCA RFD

HVALA ZA POZORNOST

E-pošta: gosnjak.lidija@gmail.com

RFD ● ● ●